

РОЗДІЛ І ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

УДК 330.101+336.748.12

Далик В. П.

Національний університет «Львівська політехніка»

Бойко В. С.

Львівська комерційна академія

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ ПІДТРИМАННЯ НИЗЬКОГО ІНФЛЯЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Досліджено теоретичні питання і визначено напрями інституційних заходів підтримання низько інфляційного середовища.

Ключові слова: інфляційне середовище, монополія, конкуренція, демонополізація, інституційні заходи.

Постановка проблеми. Необхідна умова досягнення стратегічних цілей економічного розвитку України – забезпечення високих темпів економічного зростання на засадах модернізації та інноваційного розвитку, побудова сучасної, стійкої, відкритої і конкурентоспроможної у світовому масштабі економіки та забезпечення на цій основі підвищення добробуту населення нашої держави.

Ми можемо з певною твердістю запевнити, що на сьогоднішній день виникла ситуація, коли інфляція, а отже і фінансова нестабільність, не можуть бути подолані за допомогою лише відповідних обмежень, характерних для стандартних програм фінансової стабілізації, оскільки інфляція не зникає повністю, а тільки змінює свій характер. І при таких умовах зростання цін спричинюється зростанням пропозиції. Нажаль, нині в Україні існують реальні перешкоди, які фактично перешкоджають людському розвитку та не надають можливостей для підвищення добробуту домогосподарств, а наявні життєві умови не задовольняють загальносвітових стандартів у таких сферах: рівень добробуту, верховенство неупередженого законодавства, демократія, екологічна безпека.

Вирішення актуального завдання зміцненню позицій інституційних заходів щодо підтримання низько інфляційного середовища ґрунтуються на визначенні особливостей інституційних змін інфляційного середовища, які можуть бути використані при виробленні рекомендацій щодо удосконалення стабілізаційної політики. Напрями розвитку інфляційних змін доцільно обирати з урахуванням стану, структури і тенденцій змін середовища функціонування інфляції, що обумовлює потребу в пізнанні цього явища як наукового поняття та теоретичного конструкту. Інфляція є прихованим податком, зокрема, на заощадження, оскільки знижує стимул до нагромадження. Заощадження в формі готівки або ж депозитів скорочуються та відбувається зміщення до нагромадження натуральних речей як нерухомість, дорожчості (золото тощо). Інфляція змінює співвідношення

між заощадженнями та споживанням, спотворює обчислення прибутків підприємцями. Найбільше викривлення інфляцією інформації про прибутки відбуватиметься на підприємствах за капіталом, придбаним до виникнення інфляції. Викривлені інфляцією прибутки спотворюють розподіл ресурсів на ринку, спричиняють збільшення інвестицій у виробництво з більшим співвідношенням між капіталом та продуктом, зменшуючи інвестиції в інші виробництва [1, с. 2]. Таким чином, виробники переорієнтовуються на випуск товарів низької якості, зменшується активність у видах діяльності, що потребують довгострокових інвестицій. Інфляція негативно впливає на сприйняття громадськістю влади у політичному середовищі. Наприклад, прагнення державних органів одержати за допомогою емісії додаткові засоби для вирішення невідкладних завдань найчастіше лише прискорює інфляцію. Знижується довіра до діяльності Уряду, до запланованих програм та реформ.

Інфляційне середовище забезпечує умови для різких змін темпів інфляції, що приводить до збільшення невизначеності і для позикодавців, і для позичальників, наражаючи їх на небезпеку довільного і потенційно значного перерозподілу багатства. Методи управління низько інфляційним середовищем обирають залежно від особливостей інституціонального розвитку складових інфляційного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом проблема вивчення інституційного напрямку дедалі частіше стає об'єктом вивчення та дослідження науковців. Питання теорії і практики інфляційного середовища частково розглядалися у працях таких визначних вчених, як О. Василюка, Т. Вахненка, В. Гееця, А. Гальчинського, А. Грищенко, О. Дзюблюка, В. Козюка, І. Михасюка, І. Лютого, В. Соскіна. Однак ще й досі серед науковців не існує єдиного погляду на сутність низько інфляційного середовища.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Відповідно до Закону України «Про Національний банк України» під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі. Головним критерієм успішності проведення грошово-кредитної політики є підтримання у середньостроковій перспективі (від 3 до 5 років) низьких стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін. Річний показник приросту індексу споживчих цін у 2013 – 2014 роках має стабілізуватися в діапазоні 4-6%, а починаючи з 2015 року – утримуватися в межах 3-5%. Продовження здійснення економічних і соціальних реформ у державі в окремі періоди може призвести до виникнення об'єктивних ситуативних коливань цін на ринках споживчих товарів і послуг. Такі коливання можуть бути результатом структурних зрушень в економіці, приведення окремих цін і тарифів у відповідність до економічно обґрунтованих рівнів, впливу значних зовнішніх шоків тощо. За таких обставин допускається певне тимчасове відхилення показників приросту споживчої інфляції від установлених цільових орієнтирів. Водночас таке відхилення не повинно впливати на досягнення визначених інфляційних орієнтирів у середньостроковому періоді [1, с. 1-2].

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження та аналіз осно-

вних недоліків функціонування інституційних заходів і визначення напрямів інституціональних змін. Подальше їх вивчення і розроблення пропозицій щодо вдосконалення потребують глибшого аналізу з боку як держав, так і науковців із різних галузей.

Виклад основного матеріалу. Події останньої світової економічної та фінансової кризи довели, що цінова стабільність є необхідною, але недостатньою умовою досягнення стратегічних цілей економічного розвитку. З огляду на це та відповідно до законодавства України грошово-кредитна політика також спрямовуватиметься на сприяння стабільності банківської системи (як ключової умови забезпечення фінансової стабільності в державі) та підтримку економічної політики Кабінету Міністрів України, спрямованої на економічне зростання. Національний банк в межах своїх можливостей сприятиме зростанню обсягів кредитування реального сектору економіки. Необхідність досягнення цих цілей не може вступати у протиріччя із головною метою грошово-кредитної політики. А успішність роботи Національного банку за наведеними напрямами визначатиметься в комплексі із результативністю заходів економічної та фінансової політики Уряду на підставі критеріїв, що містяться у відповідних прогнозних і програмних документах економічного та соціального розвитку.

Характерною рисою та суттєвим економічним досягненням країни як у 2011 році, так і в першій половині 2012 року було досягнення та підтримання цінової стабільності. За 2011 рік приріст індексу споживчих цін становив лише 4,6%, а за підсумками липня 2012 року він набув від'ємних значень і становив -0,1% як до початку року, так і в річному обчисленні.

Зниження інфляції було зумовлене комплексом внутрішніх і зовнішніх чинників, серед яких насамперед вирізнялися високий урожай, відтермінування збільшення тарифів на газ та опалення для населення, покращення бюджетної дисципліни (дефіцит зведеного бюджету щодо ВВП скоротився з 6,0% у 2010 році до 1,8% у 2011 році) та виважена грошово-кредитна політика, яка обмежувала надмірне зростання споживчого попиту та забезпечувала прогнозовану динаміку валютного ринку. Зниження інфляції сприяло макроекономічній стабілізації та створенню базових передумов для інтенсифікації інвестиційного процесу, збереженню вартості заощаджень населення, а також підвищенню цінових переваг українських виробників на зовнішніх та внутрішньому ринках за рахунок сприятливої динаміки реального ефективного обмінного курсу.

Економіка України характеризується значним ступенем відкритості. Тому негаразди у світовій економіці відповідним чином відображалися і на економічному розвитку України. Утім, на відміну від багатьох економічно розвинених країн, в Україні зберігається економічне зростання – реальний ВВП у 2011 році збільшився на 5,2%, а у II кварталі 2012 року – на 3,0% порівняно із відповідним кварталом 2011 року, що відбувається насамперед за рахунок зростання внутрішнього попиту.

Погіршення кон'юнктури світових товарних ринків також впливало на динаміку показників платіжного балансу. Сальдо зведеного платіжного балансу у 2011 році та першому півріччі 2012 року було від'ємним і становило -2,5 млрд. дол. США та -1,1 млрд. дол. США відповідно. Упродовж

2011- 2012 років Україна не отримувала кредитів від МВФ та інших глобальних інституцій (Світовий банк, ЄС), мала обмежений доступ до інших зовнішніх джерел фінансування, у 2012 році розпочала повернення кредитних коштів МВФ та вчасно виконувала всі інші зовнішні зобов'язання.

За таких умов Національному банку вдалося мінімізувати зменшення міжнародних резервів, які відігравали значну стабілізуючу роль як упродовж 2011 року, так і в 2012 році. За станом на 01.08.2012 обсяг міжнародних резервів перевищив 30 млрд. дол. США (в еквіваленті), що є достатнім для фінансування майбутнього імпорту товарів і послуг протягом 3,3 місяця. Підтримці макроекономічної та фінансової стабільності в Україні сприяло збереження прогнозованого стану валютного ринку. У 2011 році обмінний курс гривні відносно долара США на міжбанківському валютному ринку знизився лише на 0,84% – до 8,0284 грн./дол. США, а за 7 місяців 2012 року – на 0,48% – до 8,0669 грн./дол. США.

Національний банк гнучко регулював грошову пропозицію на засадах забезпечення збалансованості товарних і грошових ринків. Приріст грошової маси як у 2011 році, так і в січні-липні 2012 року значною мірою забезпечувався за рахунок активізації дії механізму мультиплікації коштів. Свідченням цьому є більш швидкі темпи приросту грошової маси (за 2011 рік – на 14,7%, за 7 місяців 2012 року – на 5,2%) порівняно із показниками приросту монетарної бази (6,3% та 2,1% відповідно).

Особливості реалізації грошово-кредитної політики безпосередньо зумовлювалися неоднорідністю макроекономічної динаміки. Так більшу частину 2011 року, в умовах існування суттєвих ризиків для цінової стабільності, грошово-кредитна політика була досить помірною. Натомість, у 2012 році із закріпленням позитивних тенденцій у динаміці споживчих цін грошово-кредитна політика набула стимулюючої спрямованості. У цей період для неї характерним було постійне вжиття заходів, спрямованих на сприяння економічному зростанню через створення умов для активізації кредитної діяльності банків.

Стабільна грошова одиниця, а також ужиття заходів, спрямованих на розвиток та посилення стійкості банківської системи, сприяли подальшому розширенню ресурсної бази банків. Обсяг депозитів фізичних осіб за 2011 рік збільшився на 13,1%, за 7 місяців 2012 року – на 11,3%. Вклади в національній валюті зростали більшими темпами порівняно з депозитами в іноземній валюті.

Проте динаміка обсягів кредитування поки що є нестабільною. Якщо у 2011 році приріст обсягів кредитування банками реального сектору становив 14,9%, то за 7 місяців 2012 року – 1,6%. Така нестабільність пов'язана насамперед із наявністю значних зовнішніх ризиків та невизначеністю щодо подальшого розвитку ситуації на ринках. Багато країн намагаються вирішити проблему стабілізації цін одноосібно. Для цих цілей використовуються різні інструменти, які можна широко класифікувати таким чином:

- сезонна стабілізація ціни, коли ціна на врожай повідомляється до початку посівних робіт, щоб виробники могли краще розподілити свої ресурси;
- коригування цін протягом року для стабілізації доходів виробників;

- коригування цін протягом року для контролю за інфляцією та підтримання сталого рівня бюджету споживачів;
- коригування експортних доходів для стабілізації надходжень до бюджету чи підтримання обмінного курсу.

Для досягнення стабілізаційного ефекту використовуються наступні інституційні заходи:

- резервні запаси фізичного товару;
- стабілізаційні фонди;
- різноманітні тарифні схеми;
- маркетингові палати;
- конкуренцію;
- демонополізацію;
- дерегуляцію.

Основою підходу теорії нового інституціоналізму є переконання, що для кожного суспільства існує унікальна система інституцій, і тому уряд може розробити стратегію дій, яка відповідатиме потребам окремишньої культури суспільства та сприятиме економічному зростанню. Через це немає країн, приречених на злидні; для будь-якого суспільства можна створити такі інституціональні межі, які у довгостроковому періоді забезпечать економічне зростання. Треба бути готовим до складнощів, зумовлених явищем, яке Д. Норт називає «дилемою інституціональних змін». Ця дилема полягає у тому, що швидкі, радикальні інституціональні зміни потребують відповідних неформальних інституцій та ідеологічних уявлень, інакше вони призводять до суспільного хаосу; а повільні, поступові зміни саботує бюрократія, яка отримує «корупційні права». Отже, нова інституційна економічна теорія, започаткована лауреатом Нобелівської премії Дугласом Нортом, відкриває нові можливості для економічних досліджень. За допомогою її категорій, таких як трансакційні витрати, інституції, організації, інституціональні межі, інституціональні зміни, «залежність від шляху», «дилема інституціональних змін» можна концептуально осмислити й описати ті економічні явища, які не «вписуються» в традиційні економічні теорії. Найважливішим таким явищем є трансформація країн колишнього соціалістичного табору у країни ринкової економіки. Саме теорія нового інституціоналізму дає змогу визначити стратегію та пріоритети реформування у країнах перехідної економіки.

Складність вивчення явищ і процесів перехідної економіки полягає в тому що вони перебувають у безперервному русі, який постійно змінює їхні риси, властивості. Економічна реальність, «економічна тканина» суспільства постійно змінюються [2, с. 246].

В. Гесць зауважує, що на початку ХХІ ст. акцент з конкурентної боротьби зміщується на конкурентне існування підприємства. Інтенсивність змін у конкурентному середовищі робить недовговічною будь-яку конкурентну перевагу, тобто створення конкурентних переваг має бути поставлене на потік, інновації повинні змінювати одна одну, що досягається шляхом інтеграційних угод між суб'єктами економіки [3, с. 4].

Конкурентоспроможність є наслідком ефективного використання сукупності і конкурентних переваг, вона відображається у низькій ціні, ви-

сокій якості, значних обсягах виробництва і реалізації.

Отже, в умовах адміністративно-командної системи підприємство, навіть будуючи єдиним виробником певного виду продукції, є монополістом лише формально, через те що воно не має реальної самостійності та монопольної влади ні у виробництві продукції, ні в її реалізації. Монополія підприємства є формою вираження монополії держави [2, с. 247].

Підприємства, що поринули у ринкову стихію в гонитві за максимальним прибутком, «роздули» ціни на свою продукцію. Покупці сировини, палива, деталей, вузлів, напівфабрикатів, що значно подорожчали, відшкодовували свої витрати в ціні, до якої включили і монопольно високий прибуток. Катастрофічне зростання цін обмежило сукупний попит. Логічним виходом із ситуації, що склалася, був би перехід до формування міжгалузевих комплексів і міжгалузевої інтеграції [2, с. 251].

У подоланні безвихідної ситуації в економічній політиці прийшлося використати інші методи, а саме демонополізацію та антимонопольну політику.

В. Гейць [2] зазначає, що демонополізація-комплекс заходів економічної політики держави, спрямованих на подолання монопольного становища виробників.

З метою демонополізації вводяться державне регулювання природних монополій, контроль за зливаннями та поглинаннями, перетвореннями, ліквідацією існуючих суб'єктів ринків, придбанням великих пакетів акцій.

Загальний стан зовнішнього середовища може бути визначений за допомогою такої групи показників (чинників):

1. Стан економіки та ринків (економічні фактори):

- характер економіки та економічних процесів (у тому числі інфляція або дефляція);

- система оподаткування та якість економічного законодавства;

- масштаби економічної підтримки окремих галузей (підприємств);

- загальна кон'юнктура національного ринку;

- розміри та темпи зростання чи зменшення ринку;

- розміри та темпи зростання сегментів відповідно до інтересів фірми;

- стан фондового ринку;

- інвестиційні процеси;

- ставки банківського проценту;

- система ціноутворення та рівень централізовано;

- регульованих цін;

- вартість землі.

2. Діяльність уряду (політико-інституційні фактори):

- стабільність уряду;

- державна політика приватизації;

- державний контроль і регулювання діяльності підприємств;

- рівень протекціонізму;

- міждержавні угоди з іншими урядами;

- рішення уряду щодо підтримки окремих галузей;

- вимоги забезпечення рівня зайнятості;

- рівень корупції державних структур;

- рівень економічної свободи держави.

3. Структурні тенденції:

- структура галузей національної економіки;
- виникнення нових галузей;
- згортання діяльності застарілих галузей.

4. Науково-технічні тенденції:

- технологічні прориви;
- скорочення або продовження життєвого циклу технологій;
- вимоги до науково-технічного рівня виробництва, що забезпечує;
- конкурентоспроможність;
- вимоги до кваліфікації кадрів високотехнологічного виробництва;
- вимоги до науково-технічного рівня конкурентноспроможної продукції.

5. Природно-економічна складова:

- природно-економічні умови;
- територіальне розміщення корисних копалин і природних ресурсів;
- розміщення великих промислових і сільськогосподарських центрів;
- законодавство з економічних питань;
- стан екологічного середовища та його вплив на виробництво.

6. Тенденції ресурсного забезпечення:

- структура і наявність національних ресурсів;
- імпорт/експорт;
- рівень дефіцитності ресурсів, що споживаються наявними підприєм-

ствами;

- доступність ресурсів (ціни та витрати на перевезення).

7. Демографічні тенденції:

кількість потенційних споживачів(структура населення, зміни в групах та в їх доходах) ;

- наявна та потенційна кількість робочої сили;
- кваліфікаційні характеристики робочої сили (якість робочої сили).

8. Соціально-культурна складова: сприяння/недовіра до приватного бізнесу; відносини підприємства – громадські організації; ставлення до іноземців; профспілкова активність.

9. Міжнародне середовище: структура господарства країни; характер розподілу доходів; середній рівень заробітної плати; вартість транспортних послуг; інфляція та ставка банківського процента; обмінний курс валюти відносно країни-партнера; рівень ВВП; рівень податків.

При побудові системи факторів для аналізу зовнішнього середовища потрібно враховувати такі властивості:

- взаємозв'язок факторів, що характеризується силою, з якою зміна одного фактора впливає на інші фактори зовнішнього середовища;
- складність системи факторів, що впливає на організацію, зумовлена кількістю, різноманітністю зв'язків і наслідків впливу;
- динамічність і рухомість, тобто відносна швидкість і різні темпи зміни факторів середовища;
- невизначеність інформації про середовище та невпевненість у її достовірності.

В економіці України продовжує панувати низько інфляційне середо-

вище. Про це заявив заступник директора гендепартаменту грошово-кредитної політики НБУ Олександр Арсенюк, характеризуючи ситуацію на грошово-кредитному ринку в січні 2013 року, йдеться у повідомленні регулятора.

«Нацбанк в тісній співпраці з урядом забезпечив виконання своєї основної інституційної функції – забезпечення стабільності грошової одиниці із пріоритетністю досягнення та підтримки цінової стабільності», – відзначив він. За його словами, в економіці України продовжує панувати низькоінфляційне середовище: приріст індексу споживчих цін у січні 2013 року становив 0,2%, а в річному вимірі – -0,2%». Низька інфляція є однією з головних гарантій захисту приватних економічних інтересів кожного громадянина нашої держави, а також запорукою досягнення стратегічних цілей економічного розвитку України», – сказав Арсенюк. Він зазначив, що стабільна грошова одиниця також сприяє підтриманню позитивних тенденцій розвитку грошово-кредитного ринку. В умовах обмежень Центральна та Східна Європа прогресує, пробираючись через значну кількість проблем на шляху до зростання. Регіон пристосовується до дещо повільнішого темпу росту торгових партнерів, але є і певні ознаки покращення ділової активності. Це одні з основних положень останнього дослідження CEE Quarterly, опублікованого відділом UniCredit з економіки та FI/FX. Зростання промисловості останнім часом покращилось, тоді як кредитування знаходиться на нижній межі. Зовнішньо-банківський делевередж значно послабився в молодих країнах ЄС. Зрештою, роки, що передували 2008, були унікальними в плані зростання, проте його моделі повторюватись не будуть, замість цього ЦСЄ впроваджує «нові норми». Регіон все ще бореться з низьким рівнем зовнішнього попиту та обмеженим закордонним капіталом.

Як і в промисловості, відчувається покращення у впливі кредитування на внутрішній попит, проте це явище лише поступове та досить розпорошене по ЦСЄ. «Зовнішній делевередж значно уповільнився, у той час, як у багатьох країнах зростання депозитів перевищує зростання кредитів, що створює засади для нового кредитного розповсюдження, хоча ця тенденція матеріалізується досить повільно лише у молодих країнах ЄС», сказав Джиліан Еджворт, головний економіст ЕЕМЕА в UniCredit. Болгарія, Чеська республіка, Польща та Литва стали єдиними країнами з позитивним ростом кредитів у роковому вимірюванні, хоча й лише на низькому рівні. Серед найважливіших проблем все ще високий рівень безнадійних кредитів та нестача попиту на кредити.

В Угорщині, Латвії, Румунії та Хорватії скорочення кредитів уповільнюється, тоді як у Румунії та Хорватії ситуація все ще спірна. Виключеннями є Туреччина та Росія, де ріст кредитування значніший та кількість банків із закордонним типом власництва менша. Хоча в той час як поширення нового кредитування прискорюється у Туреччині, його зростання уповільнюється через обмеження у фінансуванні та регуляторні труднощі.

Такі покращення у промисловості та кредитному середовищі поєднуються з низькими темпами фіскальної консолідації. У багатьох країнах бюджетний баланс не є проблематичним, найсуттєвіші покращення зафік-

совані в молодих країнах ЄС. Чеська республіка, Угорщина та Румунія, наприклад, змогли утримати свої структурні бюджетні баланси на рівні 3% ВВП. Багато країн уповільнюють консолідацію для того, щоб підтримати діяльність. Проте в деяких країнах, як Хорватія, Словенія, Сербія та Україна, подальша консолідація необхідна у зв'язку із слабшими фіскальними показниками та загрозою перевищити дефіцитні показники [4].

На щастя, поточне інфляційне середовище дає деяким країнам шанс полегшити монетарну політику. Інфляційний тиск зменшився завдяки меншим цінам на нафту та регульованим цінам. Уповільнена інфляція цін на продукти, поєднана із очікуваними добрими врожайми також створює менш проблематичне інфляційне середовище. Багато з країн вже вжили важливих заходів з фіскальної консолідації і тому податкові заходи становлять меншу загрозу зростання інфляції. Проте, як і в інших секторах економіки, відчутні значні відмінності в регіоні також у можливості центральних банків привести загальну інфляцію у відповідність до цільових показників. У той час як Чеська республіка та Польща знаходяться поза ціллю, Туреччина та Росія борються з перевищеними інфляційними показниками.

Початковими ризиками для відновлення є негативні умови зовнішнього фінансування. Так як глобальний апетит до ризиків зменшився, відчутний більш обмежений приплив зовнішнього капіталу до країн ЦСЄ. В умовах значного відтоку в регіоні, ризик виплати боргів країнами за завищеними цінами зростає. І знов помітна значна диференціація між країнами всередині ЦСЄ. У Польщі та Туреччині зовнішні портфелі доволі великі. Хорватія та Литва також залежать від зовнішніх впливів.

Накопичення золотовалютних резервів не співпадало з припливом капіталу. Більшість центральних банків не ухвалили політику акумуляції резервів для співпадиння із припливом капіталу.

Хоча вже і є покращення в діяльності у регіоні та тиск інфляції на центральні банки слабшає, ризики для фінансової стабільності мають бути переглянуті кожною країною – знову таки, через значну диференціацію всередині регіону – у різних монетарних політиках та діях. У країнах, які вже вжили заходів для досягнення інфляційних цілей та створення фінансової стабільності – тобто у Польщі, Угорщині та Чеській республіці – монетарна політика буде сприяти послабленню умов. «Умовне відновлення, яке ми спостерігаємо в промисловості по усьому регіону знаходиться під ризиком через менш сприятливі умови зовнішнього фінансування, тому питання побудови буферів є вкрай важливим», – констатував Джиліан Еджворт. Багато країн відчувають нестачу у золотовалютних резервах, а негативні внутрішні та зовнішні передумови представляють ризик фіскальній системі. Країни ЦСЄ потребують якорі для того, щоб мати шанс стабілізувати своє фінансове середовище. Одними з таких якорів можуть стати програми МВФ, або банківський союз всередині ЄС, який зможе підвищити рівень довіри до фінансових систем [4].

Висновки і пропозиції. На нашу думку, еволюційні зміни в поглядах науковців на методологічні засади конкурентоспроможності та формування конкурентної політики кардинально змінили розуміння ролі монополії

у розвитку конкурентного середовища.

Монополію визнали основним суб'єктом міжнародної діяльності. Напрямом підвищення конкурентоспроможності може стати інтеграція України з іншими державами на регіональному рівні з метою налагодження взаємовигідних економічних та політичних зв'язків з безпосередніми сусідами. Дерегулювання передбачає удосконалення методів державного впливу на механізм суспільного відтворення та зменшення адміністративно-правового регулювання економічних відносин, а також сукупність заходів, спрямованих на зменшення втручання державних органів у підприємницьку діяльність [2, с. 108].

Список літератури:

1. І. М. Прасолов. Основні засади грошово-кредитної політики на 2013 рік / Рішення Ради Національного банку України від 05.09.2012 р. №16 з доопрацюванням, 2012. – С. 10.
2. Перехідна економіка: Підручник / В. М. Гесьць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова та ін.; За ред. В. М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – 591 с. : іл. ISBN 966-642-166-6
3. Гесьць В. Конкуренція в бізнесі і конкуренція в політиці / В. Гесьць // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України. – 2007. – №1. – С. 2-5.
4. www.unicreditbank.com.ua

Далик В. П.

Национальный университет «Львовская политехника»

Бойко В. С.

Львовская коммерческая академия

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ МЕРЫ ПОДДЕРЖАНИЯ НИЗКОЙ ИНФЛЯЦИОННОЙ СРЕДЫ

Резюме

Исследованы теоретические вопросы и определены направления институциональных мер поддержки низкой инфляционной среды.

Ключевые слова: инфляционная среда, монополия, конкуренция, демополизация, институциональные меры.

Dalyk V. P

National University «Lviv Polytechnic»

Boyko V. S.

Lviv Academy of Commerce

INSTITUTIONAL SUPPORT ARRANGEMENTS OF LOW INFLATIONARY SPHERE

Summary

The oretical questions and directions of institutional arrangements maintain low inflation environment.

Key words: inflation environment, monopoly, competition, monopolization, institutional arrangements.